

แนวปฏิบัติในการจัดการทรัพย์สินลูกค้า กรณีผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งพิทักษ์ทรัพย์

สำนักงาน ก.ล.ต. และกรมบังคับคดี

คำนำ

ตามที่มาตรา 111/1 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 ได้กำหนดบทบาทบัญญัติคุ้มครองทรัพย์สินของลูกค้าในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ให้ทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นของลูกค้าได้รับการคุ้มครองโดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การยึดหรืออายัดในคดีแพ่ง หรือเป็นทรัพย์สินที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย และให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และสำนักงาน ก.ล.ต. (“สำนักงาน”) เป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแยกและจัดการทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นของลูกค้า โดยการรวบรวมและจัดสรรทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นของลูกค้าคืนให้แก่ลูกค้า โอนบัญชีและทรัพย์สินดังกล่าวไปยังผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น ล้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าในกรณีที่ไม่สามารถโอนให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ารายอื่นได้ รวมถึงประนีประนอมยอมความ ฟ้องร้อง ต่อสู้คดี หรือ ดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การจัดการทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นของลูกค้าเสร็จสิ้นไป

ทั้งนี้ การดำเนินการข้างต้นต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกาศกำหนด โดยได้ปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแล้ว

คณะกรรมการ ก.ล.ต. โดยได้ปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม จึงได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 9/2556 เรื่อง การแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้าในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งประกาศดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดขอบเขตการดำเนินงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และสำนักงานในการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจที่ประสบปัญหาดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการจัดการชำระราคาและส่งมอบสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือหลักทรัพย์ของลูกค้า และการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าที่ไม่มีภาระผูกพันกับผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้มีการแบ่งแยกไว้อย่างชัดเจนแล้ว

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดและเพื่อให้เป็นไปตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ประกาศข้างต้นจึงกำหนดให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้าที่มีหลักฐานแสดงให้เห็นได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกค้าซึ่งอยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ โดยทำการรวบรวมและจัดสรรทรัพย์สินของลูกค้าคืนให้แก่ลูกค้า โอนบัญชีและทรัพย์สินของลูกค้าไปให้ผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น หรือล้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าในกรณีที่ไม่สามารถโอนให้ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ารายอื่นได้ และกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการอื่นใด นอกเหนือจากการดำเนินการของสำนักงานเพื่อประโยชน์ในการจัดการทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจ ที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

ล้มละลาย ซึ่งการดำเนินการข้างต้น สำนักงานและกรมบังคับคดีอาจร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติ
ในรายละเอียดได้

ดังนั้น สำนักงานและกรมบังคับคดีจึงได้จัดทำแนวปฏิบัติในการจัดการทรัพย์สิน
เมื่อผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ขึ้น โดยแนวทางปฏิบัตินี้จะใช้ในการจัดการทรัพย์สิน
ของลูกหนี้ที่ให้บริการจากผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
และผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ได้รับใบอนุญาตประเภทการเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญา
ซื้อขายล่วงหน้าเป็นหลัก เนื่องจากเป็นธุรกรรมที่ผู้ประกอบการธุรกิจมีการรับดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกหนี้
ซึ่งแนวปฏิบัติดังกล่าวได้ผ่านการปรับปรุงตามความเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจ
สำนักหักบัญชี เป็นต้น ทั้งนี้ สำนักงานและกรมบังคับคดีขอขอบคุณคณะทำงานที่ได้ให้ความเห็น
เพื่อปรับปรุงคู่มือนี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ คุณอารีย์ เดิมวัฒนาภักดี จากบริษัทหลักทรัพย์
เคที ซีมิโก้ จำกัด คุณกฤษณา หลัว จากบริษัทหลักทรัพย์ โนมูระ พัฒนสิน จำกัด (มหาชน) และ
คุณภัทรวลี สุวรรณสร จากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สำนักงานและกรมบังคับคดีหวังว่า แนวทางปฏิบัตินี้จะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้ลงทุน
ที่ให้บริการของผู้ประกอบการธุรกิจข้างต้นว่า ทรัพย์สินของตนจะได้รับการคุ้มครองอันจะก่อให้เกิด
ความเชื่อมั่นต่อตลาดทุนโดยรวมต่อไป

กรมบังคับคดี

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สารบัญ

หน้า

1. ที่มาและหลักการ	1
2. ขอบเขตการดำเนินการ	3
2.1 ผู้ประกอบธุรกิจที่อยู่ภายใต้การดำเนินการ	3
2.2 ผู้มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง	3
2.3 ทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การคุ้มครอง	3
ก. กรณีธุรกิจหลักทรัพย์	3
ข. กรณีธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า	4
2.4 การแบ่งหน้าที่ระหว่างสำนักงานและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์	5
3. ขั้นตอนการดำเนินการ	8
ขั้นตอนที่ 3.1 รวบรวมบัญชีและรายการทรัพย์สินของลูกค้ายี่ห้อและผู้ประกอบธุรกิจแยกไว้	8
ขั้นตอนที่ 3.2 ดำเนินการชำระราคาและส่งมอบสำหรับลูกค้าที่มีสถานะค้างชำระราคาและส่งมอบกับสำนักหักบัญชี	9
ขั้นตอนที่ 3.3 ปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของลูกค้าแต่ละรายให้เป็นปัจจุบัน	12
ขั้นตอนที่ 3.4 รวบรวมรายชื่อและทรัพย์สินลูกค้าที่มีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ	13
ขั้นตอนที่ 3.5 การดำเนินการกรณีลูกค้าได้แจ้งความประสงค์ไว้ให้โอนทรัพย์สินของลูกค้าไปยังผู้ประกอบธุรกิจอื่น	15
ขั้นตอนที่ 3.6 การส่งคืนทรัพย์สินแต่ละประเภทให้กับลูกค้า	15
ขั้นตอนที่ 3.7 การดำเนินการกรณีทรัพย์สินที่เหลืออยู่ของผู้ประกอบธุรกิจไม่เพียงพอให้เฉลี่ยตามสัดส่วนคืนให้แก่ลูกค้า	16
ขั้นตอนที่ 3.8 การดำเนินการกับลูกค้าที่มีสถานะเป็นลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ	17
ขั้นตอนที่ 3.9 การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินค้างของลูกค้ายี่ห้อประกอบคำขอรับชำระหนี้	17
4. กรณีอื่น ๆ	

แนวปฏิบัติในการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์

1. ที่มาและหลักการ

โดยที่มาตรา 111/1 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (“พรบ. หลักทรัพย์ฯ”) และมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. 2546 (“พรบ. สัญญาฯ”) ได้กำหนดบทบัญญัติคุ้มครองทรัพย์สินของลูกค้า ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ให้ทรัพย์สินของลูกค้า¹ได้รับการคุ้มครอง โดยไม่ถือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การยึดหรืออายัดในคดีแพ่ง หรือเป็นทรัพย์สินที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ในคดีล้มละลาย ซึ่งตามบทบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (“จพท.”) และสำนักงาน ก.ล.ต. (“สำนักงาน”) มีอำนาจแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้าที่ปลอดภาระหรือมีสถานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจออกจากทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจ และทำการรวบรวมทรัพย์สินของลูกค้าคืนให้แก่ลูกค้า โอนบัญชีและทรัพย์สินของลูกค้าไปผู้ประกอบการธุรกิจรายอื่นตามที่ได้รับแจ้งจากลูกค้า และฐานะของลูกค้าในกรณีที่โอนไปยังผู้ประกอบการธุรกิจรายอื่นไม่ได้ รวมถึงดำเนินการใดในการประนีประนอมยอมความ ฟ้องร้อง ต่อสูคดี หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อให้การจัดการทรัพย์สินของลูกค้าเสร็จสิ้น

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด คณะกรรมการ ก.ล.ต. โดยได้ปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม จึงออกประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 9/2556 เรื่อง การแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้าในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2556 (“ประกาศ กธ. 9/2556”) โดยประกาศดังกล่าวกำหนดกรอบหน้าที่ของสำนักงาน และ จพท. โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้บังคับกับการแยกและจัดการทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าที่ไม่มีการผูกพันกับผู้ประกอบการธุรกิจซึ่งได้มีการแบ่งแยกไว้อย่างชัดเจนแล้ว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดการชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้า โดยหน่วยงานทั้งสองแห่งสามารถร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติในรายละเอียดได้

ทั้งนี้ ในการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าให้สันนิษฐานว่า รายการและจำนวนทรัพย์สินของลูกค้าซึ่งปรากฏตามบัญชีที่ผู้ประกอบการธุรกิจจัดทำขึ้น ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

¹ ผู้ประกอบการธุรกิจ” หมายถึง (1) ผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าประเภทตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (2) บริษัทหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ (3) ผู้ประกอบการธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอื่นที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนดเพิ่มเติมตามมาตรา 41 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาซื้อขายล่วงหน้าฯ และบริษัทหลักทรัพย์อื่นที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนดเพิ่มเติมตามมาตรา 111/1 แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ

² “ทรัพย์สินของลูกค้า” หมายความว่า ทรัพย์สินที่ถือว่าเป็นของลูกค้าตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือกฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า แล้วแต่กรณี

เป็นรายการและจำนวนที่ถูกต้อง เว้นแต่จะพิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น³ โดยในการจัดสรรทรัพย์สินคืนให้แก่ลูกค้าย สำนักงานจะดำเนินการคืนทรัพย์สินให้แก่ลูกค้าซึ่งไม่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ก่อน ในกรณีที่ทรัพย์สินของลูกค้าที่เหลืออยู่ภายหลังการแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้า ไม่เพียงพอที่จะคืนให้แก่ลูกค้าครบจำนวน สำนักงานจะคืนทรัพย์สินให้แก่ลูกค้าเฉลี่ยตามสัดส่วนที่ปรากฏในบัญชีของลูกค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจจัดทำไว้ ทั้งนี้ ลูกค้าดังกล่าวมีสิทธิขอรับชำระในส่วนที่ยังขาดอยู่ในคดีล้มละลายของผู้ประกอบการธุรกิจได้ โดยต้องยื่นขอรับชำระหนี้ภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายล้มละลาย⁴ กำหนด

อนึ่ง บทบัญญัติคุ้มครองทรัพย์สินของลูกค้ากำหนดเฉพาะในส่วนที่เป็นเจ้าหนี้สุทธิตามของผู้ประกอบการธุรกิจเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองระบบชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า รวมถึงเพื่อให้ลูกค้ามีความมั่นใจในการรับบริการจากผู้ประกอบการธุรกิจในตลาดทุน สำนักงานจึงได้หารือกรมบังคับคดีในฐานะหน่วยงานของ จพท. เพื่อกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินการในการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงานจะดำเนินการ (1) ส่วนที่เป็นภาระคงค้างต่อระบบชำระราคาและส่งมอบที่มีต่อสำนักหักบัญชี และ (2) ส่วนที่ไม่มีภาระผูกพันกับผู้ประกอบการธุรกิจ รวมถึงการจัดการทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจเฉพาะส่วนที่เป็นภาระคงค้างต่อระบบชำระราคาและส่งมอบที่มีต่อสำนักหักบัญชี ทั้งนี้ ตามวิธีการและระยะเวลาที่กำหนดในแนวปฏิบัติฉบับนี้ สำหรับกรณีที่ลูกค้ามีภาระคงค้างในการชำระราคาและส่งมอบต่อบุคคลตามสัญญาซื้อขายหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกิดขึ้นนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“ตลาดหลักทรัพย์”) หรือศูนย์ซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามพรบ. สัญญาฯ ซึ่งได้ดำเนินการผ่านหรือในนามของผู้ประกอบการธุรกิจเพื่อประโยชน์ของลูกค้า ซึ่งอาจมีรายละเอียดการดำเนินการแตกต่างกันแล้วแต่ข้อตกลงที่ได้ทำกันไว้ จึงไม่อยู่ภายใต้แนวปฏิบัตินี้ สำหรับหน้าที่อื่นใด รวมถึงการจัดการทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์อันเป็นหน้าที่ตามกฎหมายล้มละลายของ จพท. ที่นอกเหนือจากที่กล่าวไว้ในแนวปฏิบัตินี้ ในส่วนดังกล่าว จพท. ยังคงเป็นผู้ดำเนินการเช่นเดิม

³ มาตรา 111/1 แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ และมาตรา 33 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาซื้อขายล่วงหน้าฯ

⁴ ลูกค้าที่ได้รับทรัพย์สินในส่วนของตนไม่ครบมีสิทธิขอรับส่วนที่ยังขาดอยู่ในคดีล้มละลายของผู้ประกอบการธุรกิจได้ โดยต้องยื่นขอรับชำระต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในระยะเวลาสองเดือนนับจากวันที่โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่ถ้าลูกค้าอยู่นอกราชอาณาจักร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถขยายเวลาต่อได้อีกไม่เกินสองเดือน (มาตรา 91 แห่ง พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483)

2. ขอบเขตการดำเนินการ

2.1 เนื่องจากหมวดว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินลูกค้าใน พ.ร.บ. สัญญาฯ และ พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ ที่อนุโลมใช้บทบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้บทบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินลูกค้าใช้บังคับกับ

- (ก) ผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
- (ข) ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

และได้ให้อำนาจคณะกรรมการกำกับตลาดทุนออกประกาศกำหนดประเภทผู้ประกอบธุรกิจประเภทอื่นเพิ่มเติมได้ อย่างไรก็ดี ปัจจุบันยังไม่ได้มีการออกประกาศกำหนดเพิ่มเติมดังกล่าว ในชั้นนี้ แนวทางปฏิบัติในการจัดการทรัพย์สินลูกค้ากรณีผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์นี้ จึงกำหนดไว้สำหรับผู้ประกอบธุรกิจตามประเภทที่ได้รับใบอนุญาตข้างต้นเท่านั้น

2.2 ผู้มีสิทธิได้รับการคุ้มครองที่จะต้องดำเนินการตามแนวปฏิบัตินี้ได้แก่

(ก) ลูกค้าซึ่งใช้บริการจากผู้ประกอบธุรกิจตาม 2.1 และมีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิอันเนื่องมาจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (“ตลาดหลักทรัพย์”) หรือมีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิอันเนื่องมาจากซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าใน บมจ. ตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (“TFEX”)

(ข) สำนักหักบัญชีหลักทรัพย์ หรือสำนักหักบัญชีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (“สำนักหักบัญชี”) ซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจอันเนื่องมาจาก

- การชำระราคาและส่งมอบที่เกิดจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ โดยผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการดังกล่าวเพื่อลูกค้าตาม (ก)
- การชำระราคาและส่งมอบที่เกิดจากการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าใน TFEX และรวมถึงการล้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่ผู้ประกอบธุรกิจดำเนินการดังกล่าวเพื่อลูกค้าตาม (ก)

2.3 ทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การคุ้มครอง ได้แก่

- (ก) กรณีธุรกิจหลักทรัพย์ หมายถึง
 - (1) ทรัพย์สินของลูกค้า
 - (2) ทรัพย์สินอื่นที่ได้มาแทนทรัพย์สินของลูกค้า
 - (3) ดอกผลของทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครอง หรืออำนาจสั่งการ หรือสั่งจำหน่ายของบริษัทหลักทรัพย์ อันเนื่องมาจากประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์
 - (4) หลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินอื่นใดที่ผู้ประกอบธุรกิจถือไว้ในลักษณะเป็นเจ้าของซึ่งเป็นหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงินที่ออกโดยนิติบุคคลเดียวกัน หรือโครงการจัดการกองทุนรวมเดียวกัน ประเภท และชนิดเดียวกันกับหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินของลูกค้า

⁵ มาตรา 111/1 แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ

ทั้งนี้ ในจำนวนที่จำเป็นเพื่อการส่งคืนหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินประเภทและชนิดเดียวกันนั้น แก่ลูกค้าตามสิทธิเรียกร้องที่ลูกค้ามีต่อผู้ประกอบการธุรกิจ

ในการนี้ให้สันนิษฐานว่ารายการและจำนวนทรัพย์สินของลูกค้า ซึ่งปรากฏตามบัญชี ที่ผู้ประกอบการธุรกิจจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด เป็นรายการ และจำนวนที่ถูกต้องเว้นแต่พิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น

(ข) กรณีธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า⁶ หมายถึง

(1) ทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับมาหรือมีไว้เพื่อเป็นประกันในการปฏิบัติตาม สัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าที่ลูกค้านั้นได้ซื้อขายไว้

(2) กำไรหรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของลูกค้า อันเนื่องมาจากการซื้อขายสัญญาซื้อขาย ล่วงหน้าของลูกค้า ใบรับของคลังสินค้า ใบตราส่ง หรือตราสารอื่นใดที่แสดงสิทธิในทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการ ธุรกิจถือไว้เพื่อลูกค้า เพื่อประโยชน์ในการส่งมอบ หรือเนื่องมาจากการรับมอบสินค้าตามสัญญาซื้อขาย ล่วงหน้าของลูกค้ารายนั้น

(3) เงิน หลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินอื่นที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับจากลูกค้า เพื่อชำระราคา สินค้าที่จะรับมอบตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้ารายนั้น หรือที่ผู้ประกอบการธุรกิจได้รับไว้เพื่อลูกค้า อันเนื่องมาจากการส่งมอบสินค้าตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้ารายนั้น

(4) เงินที่เหลือจากการขายหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นใดของลูกค้าที่โอนไว้ใน ชื่อของผู้ประกอบการธุรกิจ เนื่องจากลูกค้าผิดนัดชำระหนี้ อันเนื่องมาจากการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(5) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากทรัพย์สินในส่วนที่เป็นทรัพย์สินของลูกค้า

(6) สัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าที่ยังคงค้างอยู่

(7) หลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินอื่นใด ที่ผู้ประกอบการธุรกิจถือไว้ในลักษณะ เป็นเจ้าของซึ่งเป็นหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงิน ที่ออกโดยนิติบุคคลเดียวกัน หรือโครงการจัดการ กองทุนรวมเดียวกัน ประเภท และชนิดเดียวกันกับหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินของลูกค้า ทั้งนี้ ในจำนวนที่จำเป็นเพื่อการส่งคืนหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินประเภทและชนิดเดียวกันนั้น แก่ลูกค้าตามสิทธิเรียกร้องที่ลูกค้ามีต่อผู้ประกอบการธุรกิจ

ในการนี้ให้สันนิษฐานว่ารายการและจำนวนทรัพย์สินของลูกค้า ซึ่งปรากฏตามบัญชี ที่ผู้ประกอบการธุรกิจจัดทำขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด เป็นรายการ และจำนวนที่ถูกต้องเว้นแต่พิสูจน์ให้เห็นเป็นอย่างอื่น

⁶ มาตรา 42 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาซื้อขายล่วงหน้าฯ

2.4 การแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างสำนักงานและ จพท.

เพื่อให้การทำหน้าที่ของสำนักงานและ จพท. เป็นไปตามกรอบที่คณะกรรมการ ก.ล.ด. ประกาศกำหนดโดยได้ปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแล้ว ซึ่งปัจจุบันได้แก่ ประกาศ กธ. 9/2556 เรื่อง การแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้ายาในกรณีผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2556 สำนักงานและ จพท. จะทำการแบ่งแยกหน้าที่ระหว่างกัน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(ก) หน้าที่ของสำนักงาน

(1) ธุรกิจหลักทรัพย์

(1.1) ตรวจสอบรายการทรัพย์สินของลูกค้ายาและภาระผูกพันที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งดำเนินการแยกทรัพย์สินของลูกค้ายาออกจากกองทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจตามเอกสารหลักฐานที่ปรากฏ

(1.2) ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจมีการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ให้กับลูกค้ายาเนื่องจากการให้บริการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ และยังคงค้างชำระราคาและส่งมอบกับสำนักหักบัญชีที่ผู้ประกอบการธุรกิจเป็นสมาชิก สำนักงานจะนำทรัพย์สินของลูกค้ายารายที่มีภาระค้างดังกล่าวหรือทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้มีการแบ่งแยกไว้เพื่อชำระราคาและส่งมอบอันเนื่องมาจากการประกอบการธุรกิจนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ทำการชำระราคาหรือส่งมอบทรัพย์สินของลูกค้ายารายนั้นให้แก่สำนักหักบัญชี ทั้งนี้ เฉพาะธุรกรรมที่เกิดขึ้นในวันก่อนหรือในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ เพื่อให้การชำระราคาและส่งมอบในส่วนที่ค้างเสร็จสิ้น

(1.3) โอนทรัพย์สินของลูกค้ายาที่ปลอดภาระรวมถึงทรัพย์สินของลูกค้ายาที่เหลืออยู่จากการชำระราคาและส่งมอบ ไปยังผู้ประกอบการธุรกิจรายอื่นตามที่ลูกค้ายาได้แจ้งความประสงค์ไว้ และ

(1.4) กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตาม (1.3) ได้ และลูกค้ายามีทรัพย์สินคงเหลือสุทธิ โดยมีสถานะเป็นเจ้าหนี้ผู้ประกอบการธุรกิจ สำนักงานจะแจ้งให้ลูกค้ายารับทรัพย์สินดังกล่าวคืนภายในระยะเวลาไม่เกิน 45 วัน นับแต่วันที่ผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อกับลูกค้ายาได้ หรือลูกค้ายาไม่มารับทรัพย์สินคืนภายในระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น สำนักงานจะดำเนินการจัดทำบัญชีแยกและจัดเก็บทรัพย์สินดังกล่าวแยกต่างหากจากทรัพย์สินของสำนักงานเพื่อส่งมอบให้กับลูกค้ายา หรือดำเนินการอื่นใดตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนดต่อไป สำหรับทรัพย์สินของลูกค้ายาที่มีภาระค้างกับผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด สำนักงานจะจัดทำบัญชีรายการทรัพย์สินของลูกค้ายาและส่งมอบให้ จพท. ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายล้มละลายต่อไป

(1.5) กรณีลูกค้ายาได้รับทรัพย์สินคืนไม่ครบจำนวนให้สำนักงานจัดทำบัญชีทรัพย์สินรายชื่อยี่ห้อลูกค้ายา พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีทรัพย์สินของลูกค้ายา รายละเอียดการจัดสรรทรัพย์สินคืนลูกค้ายา และมูลค่าทรัพย์สินคงค้างที่ต้องคืนให้แก่ลูกค้ายา และส่งมอบให้ จพท. ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายล้มละลายต่อไป

ทั้งนี้ สำนักงานจะดำเนินการตามหน้าที่ข้างต้นทั้งหมดภายใน 60 วันนับแต่วันที่
ผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์⁷

(2) ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(2.1) ตรวจสอบรายการทรัพย์สินของลูกค้าและภาระคงค้างหรือผูกพันที่เกี่ยวข้อง
กับธุรกรรมการเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า รวมทั้งดำเนินการแยกทรัพย์สินของลูกค้า
ออกจากกองทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจ

(2.2) ในกรณีที่ผู้ประกอบการธุรกิจมีการส่งคำสั่งซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าใน
TFEX ให้กับลูกค้าเนื่องจากการให้บริการเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และยังคงค้าง
การชำระราคาและส่งมอบกับสำนักหักบัญชีที่ผู้ประกอบการธุรกิจเป็นสมาชิก สำนักงานจะนำทรัพย์สิน
ของลูกค้ารายที่มีภาระคงค้างดังกล่าวสำนักงานจะนำทรัพย์สินของลูกค้ารายที่มีภาระคงค้างดังกล่าว
หรือทรัพย์สินของผู้ประกอบการธุรกิจที่ได้มีการแบ่งแยกไว้เพื่อชำระราคาและส่งมอบอันเนื่องมาจากการ
ประกอบการธุรกิจตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทำการชำระราคาหรือส่งมอบทรัพย์สินของลูกค้า
รายนั้นให้แก่สำนักหักบัญชี ทั้งนี้ เฉพาะธุรกรรมที่เกิดขึ้นในวันก่อนหรือในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
เพื่อให้การชำระราคาและส่งมอบในส่วนที่คงค้างเสร็จสิ้น

(2.3) โอนฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทรัพย์สินของลูกค้าที่เป็นหลักประกันฐานะ
สัญญาซื้อขายล่วงหน้า และทรัพย์สินอื่นที่ปลอดภาระไปยังผู้ประกอบการธุรกิจรายอื่นตามที่ลูกค้าได้แจ้ง
ความประสงค์ไว้

(2.4) กรณีที่ลูกค้ามีฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าคงค้างอยู่และไม่สามารถดำเนินการ
โอนฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตาม (2.3) ได้ หรือลูกค้าไม่ได้แจ้งความประสงค์ให้โอนฐานะสัญญา
ซื้อขายล่วงหน้าไว้ สำนักงานจะล้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าดังกล่าว

(2.5) ภายหลังการดำเนินการตาม (2.4) และลูกค้ามีทรัพย์สินคงเหลือสุทธิโดยมี
สถานะเป็นเจ้าหนี้ผู้ประกอบการธุรกิจ สำนักงานจะแจ้งให้ลูกค้ามารับทรัพย์สินดังกล่าวคืนภายในระยะเวลา
ไม่เกิน 45 วันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อกับลูกค้าได้
หรือลูกค้าไม่มารับทรัพย์สินคืนภายในระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น สำนักงานจะดำเนินการจัดทำบัญชีแยก
และจัดเก็บทรัพย์สินดังกล่าวแยกต่างหากจากทรัพย์สินของสำนักงาน เพื่อรอส่งมอบให้กับลูกค้าต่อไป หรือ
ดำเนินการอื่นใดตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด สำหรับทรัพย์สินของลูกค้าที่มีภาระคงค้างกับผู้ประกอบ
ธุรกิจที่ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด สำนักงานจะจัดทำบัญชีรายการทรัพย์สินของลูกค้าและส่งมอบให้
จพท. ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายล้มละลายต่อไป

(2.6) กรณีลูกค้าได้รับทรัพย์สินคืนไม่ครบจำนวนให้สำนักงานจัดทำบัญชีทรัพย์สิน
รายชื่อลูกค้า พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีทรัพย์สินของลูกค้า รายละเอียดการจัดสรรทรัพย์สินคืนลูกค้า

⁷ ข้อ 11 แห่งประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ กษ. 9 /2556 เรื่อง การแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้าในกรณีผู้ประกอบการ
ธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2556

และมูลค่าทรัพย์สินคงค้างที่ต้องคืนให้แก่ลูกค้าและส่งมอบให้ จพท. ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายล้มละลายต่อไป

ทั้งนี้ สำนักงานจะดำเนินการตามหน้าที่ข้างต้นทั้งหมดภายใน 60 วันนับแต่วันที่ผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์⁸

ในการดำเนินการตามหน้าที่ข้างต้นของสำนักงานทั้งในส่วนของรัฐกิจหลักทรัพย์และรัฐกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า สำนักงานอาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนได้ เช่น เจ้าหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจที่มีหน้าที่ส่งคำสั่งซื้อขายหรือชำระราคาในตลาดหลักทรัพย์หรือใน TFEX เป็นต้น โดยจะพิจารณาเป็นรายกรณีตามความเหมาะสม ทั้งนี้ สำนักงานจะแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการมอบอำนาจดังกล่าวให้ จพท. ทราบ

(ข) หน้าที่ของ จพท.

(1) รับมอบทรัพย์สินของลูกค้าที่มีสถานะเป็นลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจภายหลังการดำเนินการตามหน้าที่ของสำนักงาน โดย จพท. จะดำเนินการตรวจสอบภาระหนี้และดำเนินการทวงหนี้ตามกฎหมายล้มละลายภายในกำหนดอายุความต่อไป

(2) รับมอบรายการบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าตาม (ก) (1) (1.5) หรือ (ข) (2) (2.6) เพื่อ จพท. จะได้ทำการตรวจสอบมูลค่าทรัพย์สินคงค้างที่จะต้องคืนให้แก่ลูกค้า ประกอบคำขอรับชำระหนี้ของลูกค้ารายนั้นๆ

(3) ดำเนินการอื่นใดนอกเหนือจากการดำเนินการตามหน้าที่ของสำนักงาน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดการทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย

⁸ ข้อ 11 แห่งประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ต. ที่ กธ. 9 /2556 เรื่อง การแยกและจัดการทรัพย์สินของลูกค้าในกรณีผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ลงวันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2556

3. ขั้นตอนการดำเนินการ

เพื่อให้เป็นไปตามขอบเขตการดำเนินงานของสำนักงานและ จพท. ตามที่กล่าวไว้ในข้อ 2 สำนักงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานจะเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าตามที่ได้อำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 3.1 ถึง 3.7 และ จพท. จะเป็นผู้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 3.8 ถึง 3.9 ดังมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 3.1 รวบรวมบัญชีและรายการทรัพย์สินของลูกค้าทั้งหมด ที่ผู้ประกอบการธุรกิจแยกไว้

(ก) หลักการ เพื่อรวบรวมรายชื่อของลูกค้าและรายละเอียดของทรัพย์สินของลูกค้าทั้งหมดตามที่ผู้ประกอบการได้แยกทรัพย์สินของลูกค้าไว้ ออกจากกองทรัพย์สินของผู้ประกอบการ

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) รวบรวมรายชื่อลูกค้าที่ใช้บริการการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์และการเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทุกประเภทบัญชีไม่ว่าจะเป็นบัญชีเงินสดที่ต้องวางหลักประกันเต็มก่อนการซื้อขาย (บัญชี cash balance) บัญชีเงินสดที่ต้องวางหลักประกันตามที่กำหนด (บัญชี cash account) บัญชีเงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ (บัญชี credit balance) และบัญชีการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าใน TFEX

(2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเปิดบัญชี เพื่อดูความมีตัวตนของลูกค้า และเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการติดต่อกับลูกค้า หากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลลูกค้าที่ยังไม่ได้ปรับปรุงฐานข้อมูล ให้สอบย้อนรายการกับลูกค้า และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เช่น ชื่อ สกุล เลขที่บัญชีธนาคารสำหรับการรับจ่ายค่าซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ที่ใช้ติดต่อ บุคคลที่ติดต่อได้ เป็นต้น

(3) ตรวจสอบระเบียบหรือวิธีปฏิบัติในการดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะระเบียบการรับและส่งมอบทรัพย์สินของลูกค้า การบันทึกรายการทรัพย์สินของลูกค้า และการจัดการข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกค้า⁹

(4) ตรวจสอบรายการทรัพย์สินของลูกค้าแต่ละราย จากรายงานและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ฐานข้อมูลลูกค้า สถานะคงค้าง รายการทรัพย์สินของลูกค้า

(5) ตรวจสอบรายการและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย การรับฝาก ถอน โอนหลักทรัพย์และหลักประกันของลูกค้าแต่ละราย ที่เกิดขึ้นในวันก่อนหน้าหรือในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ และรายการซื้อขายหลักทรัพย์และสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่มีสถานะคงค้างการชำระราคาและส่งมอบกับ

⁹ ข้อ 6 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทค. 43/2552 เรื่อง การดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2552

สำนักหักบัญชี (โดยเรียกดูจากรายการ daily trade ไปยืนยันรายการซื้อขาย ไปรายการขอรับ ผาก ถอน โอน หลักทรัพย์)

(6) ตรวจสอบรายการทรัพย์สินของลูกค้ายที่ผู้ประกอบการได้แยกเก็บไว้ว่าอยู่ในรูปแบบใดบ้าง เช่น บัญชีเงินฝากธนาคารที่ฝากไว้เพื่อลูกค้า พันธบัตรรัฐบาลไทย ตั๋วเงินคลัง พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ สัญญา repo บัญชีรับฝากหลักทรัพย์ที่ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ เป็นต้น¹⁰

(7) ตรวจสอบความถูกต้องของรายการทรัพย์สินของลูกค้าย โดยใช้แบบรายงาน บล. 8 ที่เป็นปัจจุบัน (กรณีผู้ประกอบการแยกทรัพย์สินของลูกค้ายโดยใช้ยอดสิ้นวันทำการก่อนหน้า (T-1) จะทำการปรับปรุงให้เป็นยอดที่ถูกต้องของสิ้นวันทำการวันนั้น (T) ก่อน)

(8) ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลรายละเอียดบัญชีลูกค้าย เพื่อสรุปรายการประเภททรัพย์สิน จำนวน และมูลค่าของทรัพย์สิน เพื่อจัดทำบัญชีทรัพย์สินของลูกค้ายที่มีฐานะสุทธิเป็นเจ้าหนี้ผู้ประกอบการ ทั้งในกรณีธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

ขั้นตอนที่ 3.2 ดำเนินการชำระราคาและส่งมอบสำหรับลูกค้ายที่มีสถานะคงค้าง

การชำระราคาและส่งมอบกับสำนักหักบัญชี

(ก) หลักการ เพื่อดำเนินการชำระราคาหรือส่งมอบเนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้ายที่คงค้างอยู่กับสำนักหักบัญชีให้เรียบร้อย

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) ตรวจสอบรายการซื้อขายหลักทรัพย์หรือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้ายแต่ละรายที่มีภาระคงค้างการชำระราคาหรือส่งมอบต่อสำนักหักบัญชีจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์

(2) กรณีธุรกิจหลักทรัพย์ หากลูกค้ายมีภาระคงค้างชำระราคาและส่งมอบสำหรับรายการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นแล้วในวันก่อนหน้าหรือในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ สำนักงานจะดำเนินการชำระราคาและส่งมอบให้เสร็จสิ้น ดังนี้

(2.1) กำหนดหายอดชำระราคาและส่งมอบของลูกค้ายแต่ละรายในวันที่ T วันที่ T-1 และวันที่ T-2 (หรือตามรอบระยะเวลาในการชำระราคาและส่งมอบตามที่สำนักหักบัญชีกำหนด)

(2.2) ตรวจสอบรายการทรัพย์สินของลูกค้ายว่า มีเพียงพอต่อการชำระราคาและส่งมอบตามรายการซื้อขายที่เกิดขึ้นหรือไม่ หากมีเพียงพอหรือไม่เพียงพอแต่ลูกค้ายสามารถนำทรัพย์สินมาส่งมอบเพื่อชำระราคาและส่งมอบได้ก่อนถึงวันครบกำหนดชำระราคาและส่งมอบ สำนักงานจะนำทรัพย์สินของลูกค้ายรายดังกล่าวดำเนินการชำระราคาและส่งมอบกับสำนักหักบัญชี ให้เสร็จสิ้นในแต่ละวันที่ T+1 และวันที่ T+2 แล้วแต่กรณี

¹⁰ ข้อ 17 และข้อ 18 แห่งประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทบ. 43/2552 เรื่อง การดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้ายของบริษัทหลักทรัพย์ ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2552

(2.3) กรณีที่ทรัพย์สินของลูกค้ายามีภาระค้ำยืมไม่เพียงพอต่อการชำระราคาหรือส่งมอบในวันที่ครบกำหนดชำระราคาและส่งมอบกับสำนักหักบัญชี สำนักงานจะดำเนินการ ดังนี้

(2.3.1) ในกรณีที่ลูกค้าผิณฑ์ชำระราคา ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

- บังคับชำระหนี้จากเงินที่ลูกค้านั้นได้วางไว้เป็นประกันการชำระราคาก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ โดยให้นำเงินนั้นมาชำระราคาหลักทรัพย์ที่ผิณฑ์ชำระราคาและค่าเสียหาย
- ดำเนินการขายหลักทรัพย์ที่ลูกค้าสั่งซื้อดังกล่าวในราคาตลาด ณ ขณะนั้น และนำเงินมาชำระราคาหลักทรัพย์ที่ผิณฑ์ชำระราคาและค่าเสียหาย ในกรณีที่เงินที่ได้ยังไม่พอในการชำระค่าซื้อ ให้ขายหลักทรัพย์ที่เป็นประกันอื่น (ถ้ามี) ทั้งนี้ ในการเลือกขายหลักทรัพย์ใดก่อนหลังให้คำนึงถึงสภาพคล่องของหลักทรัพย์นั้น และประโยชน์ของลูกค้าเป็นหลัก

- นำเงินที่จะได้รับชำระราคาหลักทรัพย์ของลูกค้าซึ่งได้รับในวันถัดไป (ถ้ามี) มาชำระราคาหลักทรัพย์ที่ผิณฑ์และค่าเสียหาย หากลูกค้ายังมีภาระผูกพันคงค้างอยู่กับผู้ประกอบการธุรกิจ

(2.3.2) ในกรณีที่ลูกค้าผิณฑ์ส่งมอบหลักทรัพย์ ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังนี้

- บังคับชำระหนี้จากเงินที่ลูกค้านั้นวางไว้เป็นประกันต่อผู้ประกอบการธุรกิจ และนำเงินนั้นมาซื้อหลักทรัพย์ในราคาตลาด ณ ขณะนั้น เพื่อส่งมอบแก่สำนักหักบัญชี

- ระบุการชำระราคาหลักทรัพย์ที่ลูกค้านั้นมีสิทธิได้รับในวันถัดไป (ถ้ามี) ผิณฑ์ส่งมอบหลักทรัพย์และในวันถัดไป (ถ้ามี) และนำเงินนั้นมาซื้อหลักทรัพย์ในราคาตลาด ณ ขณะนั้น เพื่อส่งมอบให้สำนักหักบัญชี

- ดำเนินการขายหลักทรัพย์อื่นที่เป็นประกัน (ถ้ามี) ในราคาตลาด ณ ขณะนั้น และนำเงินนั้นมาซื้อหลักทรัพย์ที่ค้ำส่งมอบเพื่อส่งมอบให้สำนักหักบัญชี ทั้งนี้ ในการเลือกขายหลักทรัพย์ใดก่อนหลังให้คำนึงถึงสภาพคล่องของหลักทรัพย์นั้น และประโยชน์ของลูกค้าเป็นหลัก

- ระบุการขอโอนหลักทรัพย์อื่นของลูกค้ายานั้นในวันถัดไป (ถ้ามี) ผิณฑ์ส่งมอบหลักทรัพย์และในวันถัดไป (ถ้ามี) และดำเนินการขายหลักทรัพย์ดังกล่าว ในราคาตลาด ณ ขณะนั้น เพื่อนำเงินมาซื้อหลักทรัพย์ที่ค้ำส่งมอบเพื่อส่งมอบแก่สำนักหักบัญชี

(2.4) หลังดำเนินการตามข้อ 2.2 และข้อ 2.3 ข้างต้นแล้ว จะทำการปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้าที่เหลืออยู่ให้เป็นปัจจุบันเพื่อดำเนินการตรวจสอบสถานะของลูกค้าว่า มีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธหรือลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจ ตามขั้นตอน 3.3 ต่อไป

(2.5) กรณีที่หลังการปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้าตาม (2.4) แล้ว หากลูกค้ามี่ฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบการธุรกิจ และประสงค์ให้โอนบัญชีการซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้า รวมถึงทรัพย์สินที่มีของลูกค้าไปยังผู้ประกอบการรายอื่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.5 หากไม่สามารถทำการโอนไปยังผู้ประกอบการรายอื่นได้ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.6

(2.6) กรณีที่หลังการปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้านำตาม (2.4) แล้ว หากลูกค้ามีสถานะเป็นลูกหนี้สุทธิให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.7

(3) กรณีธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า หากลูกค้ามีการคงค้างชำระราคาและส่งมอบสำหรับการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าใน TFEX หรือมีฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าคงค้าง ที่เกิดขึ้นแล้วในวันก่อนหน้าหรือในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ สำนักงานจะดำเนินการชำระราคาและส่งมอบให้เสร็จสิ้น ดังนี้

(3.1) กรณีที่ลูกค้ามีรายการคงค้างชำระราคาและส่งมอบรายการตั้งซื้อขายที่เกิดขึ้นแล้วในวันก่อนหน้าหรือในวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ให้นำทรัพย์สินของลูกค้านำทำการชำระราคาและส่งมอบให้เสร็จสิ้น

(3.2) ปรับปรุงมูลค่าหลักประกันสำหรับการมีฐานะสัญญาซื้อขายของลูกค้านำ และทรัพย์สินที่วางเป็นประกันให้เป็นมูลค่าปัจจุบันให้เป็นไปตามที่สำนักหักบัญชีกำหนดทุกสิ้นวันทำการ จนกว่าจะสิ้นสุดการทำหน้าที่ของสำนักงานหรือได้มีการโอนไปยังผู้ประกอบการรายอื่น หรือมีการล้างฐานะสัญญาของลูกค้านำ โดยหากมูลค่าหลักปรับปรุงมูลค่าทุกสิ้นวันทำการแล้ว มูลค่าหลักประกันในบัญชีซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้านำมีลักษณะดังต่อไปนี้ให้ดำเนินการ

(3.2.1) กรณีลูกค้านำมีหลักประกันเกินกว่าระดับ maintenance margin

(ก) ปรับมูลค่าฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามราคา mark to market

(ข) ปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินลูกค้านำที่เหลืออยู่ให้เป็นปัจจุบัน หากลูกค้านำมีหลักประกันต่ำกว่าระดับ maintenance margin ให้ดำเนินการตาม (3.2.2) แต่หากหลักประกันยังเกินกว่าระดับ maintenance margin ให้ดำเนินการปรับปรุงสถานะของลูกค้านำให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยทุกสิ้นวันทำการ เพื่อรอการโอนสถานะไปยังผู้ประกอบการรายอื่นตามที่ลูกค้านำได้แจ้งความประสงค์ไว้ ตามขั้นตอน 3.5

(ค) หากไม่สามารถทำการโอนไปยังผู้ประกอบการรายอื่นได้ตามขั้นตอน 3.5 ภายในระยะเวลา 10 วันทำการนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ทำการปิด/ล้างสถานะคงค้างทั้งหมด และดำเนินการตามขั้นตอน 3.6 และหากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวหากหลักประกันต่ำกว่าระดับ maintenance margin ให้ดำเนินการตาม (3.2.2)

(3.2.2) กรณีลูกค้ามีหลักประกันต่ำกว่าระดับ maintenance margin

(ก) เรียกให้ลูกค้านำหลักประกันมาวางเพิ่มให้ไม่น้อยกว่าหลักประกันเริ่มต้น initial margin ตามอัตราหรือมูลค่าที่สำนักหักบัญชีกำหนด หากลูกค้าไม่นำหลักประกันมาวางเพิ่มตามที่กำหนดดังกล่าวก่อนตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้าปิดทำการหนึ่งชั่วโมงภายในวันทำการถัดไป ให้ทำการปิด/ล้างสถานะคงค้างทั้งหมด

(ข) ปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินลูกค้าที่เหลืออยู่ให้เป็นปัจจุบันเพื่อดำเนินการตรวจสอบสถานะของลูกค้าว่า มีฐานะเป็นเจ้าหนี้ หรือลูกหนี้ของผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอน 3.3 ต่อไป

(ค) กรณีที่หลังการปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้าตาม (ข) แล้ว หากบัญชีของลูกค้ายังคงมีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ และประสงค์ให้ออนบัญชีการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า รวมถึงทรัพย์สินของลูกค้าไปยังผู้ประกอบการรายอื่น ให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.5 หากไม่สามารถทำการโอนไปยังผู้ประกอบการรายอื่นได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.6

(ง) กรณีที่หลังการปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้าตาม (ข) แล้ว หากลูกค้ามีสถานะเป็นลูกหนี้สุทธิให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.8

ขั้นตอนที่ 3.3 ปรับปรุงมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของลูกค้าแต่ละรายให้เป็นปัจจุบัน

(ก) หลักการ เพื่อคำนวณหามูลค่าทรัพย์สินสุทธิของลูกค้าแต่ละราย หลังจากที่ได้มีการชำระราคา หรือส่งมอบเรียบร้อยแล้ว ลูกค้ามีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิ หรือลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) หลังจากชำระราคาหรือส่งมอบต่อสำนักหักบัญชีตามขั้นตอน 3.2 แล้ว ให้ปรับปรุงรายการทรัพย์สินของลูกค้าให้เป็นปัจจุบัน โดยการคำนวณหามูลค่าทรัพย์สิน/หนี้สิน ของลูกค้าแต่ละรายทุกประเภท บัญชีทั้งจากการให้บริการการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพ์ และจากตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และนำมูลค่าทรัพย์สิน/หนี้สินของแต่ละประเภทบัญชีคำนวณหายอดมูลค่าสุทธิว่า ลูกค้ามีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิ หรือลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ ดังนี้

(1.1) ตรวจสอบรายการและมูลค่าของทรัพย์สิน/หนี้สิน ของลูกค้าแต่ละรายที่เกิดขึ้นจากการให้บริการการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพ์ และการเป็นตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทุกประเภท บัญชีไม่ว่าจะเป็นบัญชีเงินสดที่ต้องวางหลักประกันเต็มก่อนการซื้อขาย (บัญชี cash balance) บัญชีเงินสดที่ต้องวางหลักประกันตามที่กำหนด (บัญชี cash account) บัญชีเงินกู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพ์ (บัญชี credit balance) และบัญชีซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

(1.2) คำนวณมูลค่าทรัพย์สิน/หนี้สินของลูกค้าแต่ละราย โดยคำนวณรวมทุกประเภทบัญชี ทั้งจากการให้บริการนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ และตัวแทนสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยปรับมูลค่าจากการชำระราคาและส่งมอบคงค้างที่มีอยู่ตามขั้นตอน 3.2 แล้ว โดยรวบรวมจากรายงานและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เช่น ฐานข้อมูลรายชื่อบริษัท สถานะคงค้าง รายการทรัพย์สินส่วนที่เป็นของลูกค้า (สามารถเรียกดูจากข้อมูล daily trade ใบยืนยันรายการซื้อขาย (confirmation statement) รายการแสดงทรัพย์สินลูกค้า monthly statement การรับฝาก ถอน โอนหลักทรัพย์ และหลักประกัน เป็นต้น)

(1.3) คำนวณหาข้อมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของลูกค้าแต่ละรายว่า ลูกค้ามีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิ/ลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ และจัดทำรายชื่อบริษัทที่มีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ และมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของลูกค้าแต่ละรายดังกล่าว

(2) หากผลการดำเนินการข้างต้นปรากฏว่า ลูกค้ามีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.4

(3) หากลูกค้ามีฐานะเป็นลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.8

ขั้นตอนที่ 3.4 รวบรวมรายชื่อบริษัทและทรัพย์สินของลูกค้าที่มีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ

(ก) หลักการ เพื่อระบุลูกค้าที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง และมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้ารายดังกล่าวที่จะได้รับการจัดสรรคืน

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) ตรวจสอบสถานะและรายชื่อบริษัทที่มีฐานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ และมูลค่าทรัพย์สินที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง

(2) แยกรายชื่อบริษัทตาม (1) ว่าเป็นลูกค้าที่ไม่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับ¹¹ กับผู้ประกอบธุรกิจ ให้มีสิทธิได้รับจัดสรรทรัพย์สินคืนก่อน

(3) ตรวจสอบความครบถ้วนทรัพย์สินของลูกค้าทั้งหมดที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจ

(3.1) กรณีครบถ้วน

หากตรวจสอบมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้าทั้งหมดที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบธุรกิจแล้ว พบว่า ครบถ้วนให้ดำเนินการ

(3.1.1) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานจากข้อมูลของลูกค้าว่า มีคำสั่งหรือคำยินยอมให้ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ฯ ให้โอนทรัพย์สินของลูกค้าไปยังผู้ประกอบธุรกิจ

¹¹ มาตรา 44 แห่ง พ.ร.บ. สัญญาซื้อขายล่วงหน้า กำหนดให้คณะกรรมการ ก.ต.พ. มีอำนาจกำหนดลักษณะของลูกค้าซึ่งไม่มีประโยชน์เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจ มีสิทธิได้รับจัดสรรทรัพย์สินก่อน

รายอื่นหรือไม่ ในกรณีที่ไม่มีให้สอบถามลูกค้าว่า มีความประสงค์จะให้โอนไปยังผู้ประกอบการรายอื่นหรือไม่โดยการมีหนังสือหรือแจ้งลูกค้าไปยังช่องทางการสื่อสารที่ลูกค้าได้เคยให้ไว้กับผู้ประกอบการ หากมีหรือได้รับคำประสงค์จากลูกค้าให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.5 โดยในระหว่างที่ยังดำเนินการตาม 3.5 ไม่แล้วเสร็จกรณีลูกค้ามีสถานะในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าคงค้างให้ดำเนินการปรับปรุงมูลค่าหลักประกัน และทำตามขั้นตอน 3.2 ด้วย

(3.1.2) กรณีอื่นนอกจาก (3.1.1) หรือไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอน 3.5 ได้ ให้ดำเนินการจัดคืนทรัพย์สินให้แก่ลูกค้าตามขั้นตอน 3.6

(3.2) กรณีไม่ครบถ้วน

หากตรวจสอบมูลค่าทรัพย์สินของลูกค้าทั้งหมดที่อยู่ในความครอบครองของผู้ประกอบการพบว่า ไม่ครบถ้วน

(3.2.1) หากผู้ประกอบการมีหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงิน ซึ่งเป็นหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงินในประเภทและชนิดเดียวกันกับทรัพย์สินของลูกค้าในส่วนที่ขาดอยู่ ให้ถือว่าหลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงิน ดังกล่าวเป็นทรัพย์สินของลูกค้า ที่สำนักงานจะนำมาคืนให้แก่ลูกค้าได้ ทั้งนี้ ในจำนวนที่จำเป็นเพื่อการส่งคืนทรัพย์สินแก่ลูกค้าตามสิทธิเรียกร้องที่ลูกค้ามีต่อผู้ประกอบการ¹²

(3.2.2) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานจากข้อมูลของลูกค้าว่า มีคำสั่งหรือหรือคำยินยอมให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ฯ ให้โอนทรัพย์สินของลูกค้าส่วนที่ยังเหลืออยู่ไปยังผู้ประกอบการรายอื่นหรือไม่ หากมีให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.5

(3.2.3) กรณีอื่นนอกจาก (3.2.2) หรือไม่สามารถดำเนินการตามขั้นตอน 3.5 ได้ ให้ดำเนินการจัดคืนทรัพย์สินให้แก่ลูกค้าตามขั้นตอน 3.6

(3.2.4) หลังดำเนินการตาม (3.2.1) แล้วยังพบว่า ลูกค้ายังได้รับทรัพย์สินคืนไม่ครบถ้วน สำนักงานจะจัดส่งรายชื่อและรายการทรัพย์สินของลูกค้าที่ลูกค้ายังได้รับไม่ครบถ้วน ส่งมอบให้ จพท. เพื่อให้ลูกค้ายื่นคำขอรับชำระหนี้สำหรับส่วนที่ยังขาดอยู่ในคดีล้มละลายต่อไป¹³ตามขั้นตอนที่ 3.7

¹² มาตรา 111/1 (2) แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ และมาตรา 42 (2) (จ) แห่ง พ.ร.บ. สัญญาซื้อขายล่วงหน้าฯ

¹³ ลูกค้าที่ได้รับทรัพย์สินในส่วนของตนไม่ครบมีสิทธิขอรับส่วนที่ยังขาดอยู่ในคดีล้มละลายของผู้ประกอบการได้ โดยต้องยื่นขอรับชำระต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในระยะเวลาสองเดือนนับจากวันที่โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด แต่ถ้าวินิจฉัยอยู่นอกราชอาณาจักร เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถขยายเวลาได้อีกไม่เกินสองเดือน (มาตรา 91 แห่ง พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483)

ขั้นตอนที่ 3.5 การดำเนินการกรณีลูกค้าได้แจ้งความประสงค์ไว้ให้โอนทรัพย์สิน ของลูกค้าไปยังผู้ประกอบการอื่น

(ก) หลักการ เพื่อดำเนินการโอนทรัพย์สินของลูกค้า ที่มีสถานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิไปยังผู้ประกอบการรายอื่นตามความประสงค์ของลูกค้า

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานจากข้อมูลของลูกค้าแต่ละรายที่มีสถานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิที่มีคำสั่งหรือคำยินยอมในกรณีที่ผู้ประกอบการถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ฯ ให้โอนทรัพย์สินของลูกค้าไปยังผู้ประกอบการอื่น

(2) จัดทำรายชื่อและรายการทรัพย์สินของลูกค้าแยกตามรายชื่อผู้ประกอบการรายที่รับโอนทรัพย์สินของลูกค้า

(3) ประสานงานไปยังผู้ประกอบการรายที่จะรับโอนทรัพย์สินของลูกค้า ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ และสำนักหักบัญชี เพื่อดำเนินการโอนทรัพย์สินของลูกค้าไปยังผู้ประกอบการรายดังกล่าว

(4) จัดทำเอกสารหลักฐานการรับโอนให้ผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบการรายที่รับโอนทรัพย์สินของลูกค้าลงนามยืนยันเป็นลายลักษณ์อักษรหรือตามข้อกำหนดที่สามารถมีผลผูกพันตามกฎหมาย

(5) กรณีที่ไม่ปรากฏเอกสารหลักฐานตาม (1) หรือไม่สามารถโอนทรัพย์สินของลูกค้าไปยังผู้ประกอบการรายอื่นได้ หากพ้นระยะเวลา 45 วันนับแต่วันที่ผู้ประกอบการถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ฯ ให้ดำเนินการตามขั้นตอน 3.6

ขั้นตอนที่ 3.6 การส่งคืนทรัพย์สินแต่ละประเภทให้กับลูกค้า

(ก) หลักการ เพื่อดำเนินการคืนทรัพย์สินให้แก่ลูกค้าที่มีสถานะเป็นเจ้าหนี้สุทธิผู้ประกอบการ

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) กรณีเงินสด โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารที่ลูกค้าแจ้งไว้กับผู้ประกอบการ (ATS)

(2) กรณีหลักทรัพย์ ประสานงานผู้ประกอบการรายอื่นและศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ เพื่อดำเนินการโอนไปยังบัญชีฝากหลักทรัพย์ของผู้ประกอบการรายอื่นตามคำสั่งของลูกค้า หรือดำเนินการออกไปหุ้นให้กับลูกค้า (แล้วแต่กรณี)

(3) กรณีทรัพย์สินอื่น ประสานงานกับลูกค้าเพื่อดำเนินการส่งมอบให้กับลูกค้าต่อไป

(4) ดำเนินการตามที่กำหนดข้างต้นภายในระยะเวลา 45 วัน นับแต่วันที่ผู้ประกอบการถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ฯ

(5) กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้างต้นได้ สำหรับกรณีเงินสดตามข้อ (1) ให้สำนักงานดำเนินการเปิดบัญชีเงินฝากแยกต่างหากจากบัญชีทรัพย์สินของสำนักงาน โดยให้จัดทำรายชื่อและยอดเงินของลูกค้านั้นแต่ละรายเพื่อส่งมอบให้กับลูกค้าตามเอกสารหลักฐานต่อไป หรือนำไปวางทรัพย์สินหรือดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป โดยการพิจารณาเลือกวิธีการใดให้เป็นดุลยพินิจของสำนักงาน

สำหรับกรณีหลักทรัพย์และทรัพย์สินอื่นตามข้อ (2) และข้อ (3) ให้จัดทำรายชื่อและรายการทรัพย์สินของลูกค้า และจัดเก็บทรัพย์สินดังกล่าวแยกต่างหากจากทรัพย์สินของสำนักงาน ตามหลักเกณฑ์ของสำนักงาน เพื่อรอการส่งมอบให้กับลูกค้าตามเอกสารหลักฐานต่อไป หรือนำไปวางทรัพย์สินหรือดำเนินการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป โดยการพิจารณาเลือกวิธีการใดให้เป็นดุลยพินิจของสำนักงาน

ขั้นตอนที่ 3.7 การดำเนินการกรณีทรัพย์สินที่เหลือน้อยของผู้ประกอบธุรกิจ ไม่เพียงพอให้เฉลี่ยตามสัดส่วนคืนให้แก่ลูกค้า

(ก) หลักการ ในกรณีที่หลักทรัพย์หรือตราสารทางการเงินของลูกค้ามีไม่ครบถ้วน และเมื่อนับรวมในส่วนที่ผู้ประกอบธุรกิจมีในประเภทและชนิดเดียวกันกับของลูกค้า ก็ไม่เพียงพอกับส่วนของลูกค้าในส่วนที่ยังขาดอยู่ ให้สำนักงานดำเนินการเฉลี่ยหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินของผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวให้กับลูกค้าตามสัดส่วน ทั้งนี้ ให้สำนักงานดำเนินการตามมาตรา 42 (2) (จ) และมาตรา 43 แห่ง พ.ร.บ.สัญญาซื้อขายล่วงหน้าฯ และ มาตรา 111/1 แห่ง พ.ร.บ.หลักทรัพย์ฯ

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ

(1) ให้สำนักงานโอนหลักทรัพย์ หรือตราสารทางการเงินในประเภทและชนิดเดียวกันกับทรัพย์สินของลูกค้าที่ผู้ประกอบธุรกิจมีอยู่เข้ากองทรัพย์สินของลูกค้าตามจำนวนที่ขาดอยู่ และให้สำนักงานโอนทรัพย์สินดังกล่าวให้กับลูกค้าแต่ละรายตามรายชื่อและรายการทรัพย์สินของลูกค้าที่สำนักงาน หรือผู้ได้รับการมอบหมายจากสำนักงานจัดทำขึ้น หากกองทรัพย์สินดังกล่าวมีมูลค่าน้อยกว่ามูลค่าของทรัพย์สินของลูกค้าแต่ละรายรวมกัน ให้สำนักงานปันส่วนทรัพย์สินของผู้ประกอบธุรกิจให้กับลูกค้าตามสัดส่วนของทรัพย์สินของลูกค้าที่มีอยู่กับผู้ประกอบธุรกิจ

(2) ลูกค้าที่ยังได้รับทรัพย์สินดังกล่าวของตนไม่ครบ ให้สำนักงานจัดทำบัญชีทรัพย์สิน รายชื่อลูกค้า พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับบัญชีทรัพย์สินของลูกค้า รายละเอียดการจัดสรรทรัพย์สินคืนลูกค้า และมูลค่าทรัพย์สินคงค้างที่ต้องคืนให้แก่ลูกค้า และส่งมอบให้ จพท. ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายลงรายละเอียดต่อไป

ขั้นตอนที่ 3.8 การดำเนินการกับลูกค้าที่มีสถานะเป็นลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ

(ก) หลักการ เพื่อให้ จพท. ดำเนินการให้ลูกค้าที่มีสถานะเป็นลูกหนี้สุทธิของผู้ประกอบธุรกิจ ดำเนินการชำระหนี้ดังกล่าวให้กับผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อสามารถนำไปเปลี่ยนคืนให้กับเจ้าหนี้ของผู้ประกอบธุรกิจต่อไป

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ เมื่อสำนักงานจัดทำรายชื่อของลูกค้าที่มีภาระหนี้ต่อผู้ประกอบธุรกิจ พร้อมเอกสารหลักฐานแห่งหนี้ เช่น สัญญาตัวแทนนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ข้อมูลเกี่ยวกับมูลหนี้ เป็นต้น และส่งมอบต่อ จพท. แล้ว ให้ จพท. แจ้งนักบัญชีตรวจสอบภาระหนี้ดังกล่าวเพื่อประกอบการทวงหนี้ตาม กระบวนการทางกฎหมายต่อไป

ขั้นตอนที่ 3.9 การตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินคงค้างของลูกค้าประกอบคำขอรับชำระหนี้

(ก) หลักการ เพื่อให้ จพท. ตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าตามที่ปรากฏในข้อ (1.5) หรือข้อ (2.6) เพื่อประกอบการพิจารณาทำความเข้าใจคำขอรับชำระหนี้เสนอศาล

(ข) ขั้นตอนการดำเนินการ เมื่อสำนักงานจัดทำบัญชีทรัพย์สินของลูกค้าตามที่ปรากฏในข้อ (1.5) หรือข้อ (2.6) และส่งมอบต่อ จพท. แล้ว ให้ จพท. ส่งมอบให้นักบัญชีไว้เพื่อประกอบการพิจารณาทำความเข้าใจคำขอรับชำระหนี้เสนอศาลต่อไป

4. กรณีอื่นๆ

กำหนดให้ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่อาจเกิดขึ้นจากการโอนหลักทรัพย์ หรือทรัพย์สินที่เป็นประกัน หรือจากการขายทรัพย์สินเพื่อบังคับชำระหนี้ (ถ้ามี) ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของ จพท. ในการจัดการทรัพย์สินของลูกค้าหนี้ตาม ม. 130 (2) แห่ง พ.ร.บ. ล้มละลายฯ